

Een toekomst voor een monument. De kolenwasserij van Beringen

t.g.v. persconferentie 21 november BE-Nature

Tijdens de slotzitting van de jaarlijkse *Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdag voor Industriële Archeologie* werd, op 19 november 2016 in Kerkrade, unaniem een memorandum goedgekeurd waarbij de deelnemers hun bezorgdheid uitten en zich verzetten tegen alle mogelijke plannen tot sloping van delen van de kolenwasserij van Beringen. Dat was het begin van het verhaal, waarbij nadien allerhande burgerbewegingen, verenigingen in binnen- en buitenland een steentje en sommige een steen bijdroegen. Dat is vandaag zeven jaar geleden, en ik ga het verhaal van die zeven jaar niet beschrijven, maar het waren in elk geval zeer intensieve jaren. Ik wil wel in een drietal punten reflecteren op erfgoed en vooral op dit industrieel erfgoed.

1. Erfgoed, *Erf - Goed*, is een maatschappelijk gegeven, waarover elke generatie een mening heeft en ook van mening verandert. Rond de kolenwasserij ontstond een ruime, verrijkende en ver - reikende maatschappelijke discussie. De discussies met en onder burgers zou overal een basis moeten zijn voor de ontwikkeling van behoud, herwaardering en herbestemming van erfgoed. De rol van burgers, en hun these + antithese die tot synthese leidt is een fundamenteel proces.

De Catalaanse grondwet, het Catalaanse Estatut (2006) stelt in zijn art. 22§1: *“Totes les persones denen al deure de respectar i preservar el patrimoni cultural”* (Iedereen heeft de plicht het cultureel erfgoed te respecteren en te bewaren).

2. Omgaan met erfgoed laveert vaak tussen wat haalbaar en wat wenselijk is. Er moeten compromissen gevonden worden om projecten naar de meet te krijgen. En dan signaleer ik Rik Van Cauwelaert, in zijn wekelijkse column ‘Paleis de Natie’ in De Tijd van 5 november. In zijn bespreking van het recent verschenen boek van gepensioneerd ambassadeur Johan Verbeke gaat Rik Van Cauwelaert van start met *‘Compromis’ is voor velen een vies woord, met ‘rot compromis’ - een omschrijving bedacht door Lev Trotsky - als overtreffende trap’*. En hij citeert dan Johan Verbeke *“Een compromis is het rustpunt, het evenwicht, waar tegenstrijdige belangen samenkomen. We houden niet van het compromis, dat altijd minder is dan we verwachtten. Alleen is het alternatief - geen compromis - nog erger”*.

.../...

.../... (2)

3. We moeten durven om ons erfgoed beter 'in de markt te zetten' zoals dat vandaag heet. Het mijnnerfgoed van Limburg kan op zijn minst de concurrentie aan met het industrieel erfgoed van andere mijnbekkens die in Europa reeds erkend zijn als UNESCO werelderfgoed. We mogen ons niet verstoppen als Calimero's voor de 'zij zijn groot'. Maar moeten beseffen dat wat we hier, in Beringen, konden bewaren, een universele en internationale waarde heeft. Het is bij mijn weten de meest volledige mijnsite in Europa: de steenkoolmijn zelf met alle gebouwen (enkel het ketelhuis ontbreekt), inclusief één van de belangrijkste kolenwasserijen. Er is de cité met zijn woningen, ontspannings- en sportvoorzieningen, scholen en plekken voor religie. De oorspronkelijke infrastructuur is nog goed afleesbaar. En er is nog een kolenhaven. Dat en-en-en is het pluspunt dat men ons in veel andere landen benijdt, maar dat nog te weinig bekend is en te weinig bekend gemaakt wordt.

Het is een pluspunt én een uitdaging die we op een verantwoorde, maar ook creatieve wijze aan volgende generaties moeten doorgeven..

Het is een pluspunt dat we moeten verdedigen en promoten - allen samen, één voor allen.

Het is **NU** het moment om op een dynamische en creatieve wijze de volgende stap en stappen te zetten.

Een stap waarbij de inwoners van Beringen, de Limburgers en de Vlamingen zich fier voelen om wat er hier is en ontwikkeld wordt.

Adriaan Linters

voorzitter Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie vzw

algemeen-secretaris EFAITH, European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage